
[2011-42-RE](#)

CAUSA 2011-42-RE

Aute del Tribunal Constitucional del 15-3-2012 relatiu al recurs d'empara 2011-42-RE

Número de registre 686-2011. Recurs d'empara

Aute del 15 de març del 2012

BOPA núm. 14, del 28 de març del 2012

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 22 de desembre del 2011, per la representació processal de la Sra. Rosa M. Ribó Bernaus, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 27 d'octubre del 2011 i contra l'aute del 29 de novembre del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució i atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari les lesions invocades, que anul·li les resolucions objecte de recurs i que retrotregui les actuacions al moment processal de la causa que sigui precís i, en tot cas, que sigui anterior a la sentència del 27 d'octubre del 2011, a fi d'acordar-ne una altra que sigui respectuosa amb el dret a la jurisdicció, amb les disposicions aplicables al cas del Codi de relacions laborals i, finalment, amb la doctrina reiterada i unívoca de la Sala Civil mateixa en relació amb la imposició de les costes judicials en matèria laboral. Així mateix demana la suspensió dels efectes desfavorables de la sentència esmentada, en concret el pagament de les costes processals de l'adversa i que s'imposi el pagament de les costes processals en empara a aquella part.

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 7 de febrer del 2012;

Escollat l'informe de la magistrada ponent, Sra. Laurence Burgorgue-Larsen;

Antecedents

Primer

La Sra. Rosa M. Ribó Bernaus va presentar una demanda contra la societat Ràdio i Televisió d'Andorra, SA (en endavant RTVA, SA) en reclamació d'una indemnització per acomiadament fet de forma indeguda, pagament de preavis i compensació per acomiadament, indemnització per danys morals, pagament en concepte de salaris mal liquidats a la quitança i el seu dret a la readmissió al seu lloc de treball.

Segon

El 18 de maig del 2011, la Secció Civil del Tribunal Unipersonal de la Batllia va dictar una sentència mitjançant la qual decidia desestimar "quasi bé íntegrament" aquesta demanda, condemnava RTVA, SA a pagar-li 4,34 euros, en concepte de salari, degut a un error, i condemnava la demandant al pagament de les costes judicials.

Tercer

La representació processal de la Sra. Rosa M. Ribó Bernaus va formular un recurs d'apel·lació contra la sentència de la primera instància i, el 27 d'octubre del 2011, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència mitjançant la qual va estimar molt parcialment aquest recurs, ja que va confirmar la sentència impugnada llevat pel que feia a la imposició de les despeses judicial, sense fer una condemna especial en costes en ambdues instàncies.

Quart

La representació processal de la Sra. Rosa M. Ribó Bernaus va interposar, aleshores, un incident de nul·litat d'actuacions contra aquesta darrera resolució per considerar que no respectava ni el principi de jerarquia normativa, ni els principis generals del Codi de relacions laborals, i per consegüent era contrària al dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, ja que es vulnerava clarament l'article 92 del Codi de relacions laborals que regula les formalitats del comiat causal.

Cinquè

El 29 de novembre del 2011, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute que desestimava l'incident de nul·litat d'actuacions esmentat i en el qual declarava que la interpretació efectuada de l'article 92 del Codi de relacions laborals corresponia a l'esperit de la Llei, i al dret equitatiu, sempre dins del respecte dels drets dels treballadors i dels empresaris. La sentència impugnada està perfectament fonamentada en Dret, motivada i és respectuosa de l'ordenament jurídic.

Sisè

El 22 de desembre del 2011, la representació processal de la Sra. Rosa M. Ribó Bernaus, va interposar un recurs d'empara contra la sentència del 27 d'octubre del 2011 i contra l'aute del 29 de novembre del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Aquesta part considera que les resolucions objecte de recurs vulneren l'article 92 del Codi de relacions laborals que estableix les formalitats del comiat no causal. Efectivament, el 23 de juny del 2010, l'empresa va comunicar la seva decisió d'acomadar-la mitjançant una carta per lliurament directe que la recurrent es va negar a signar, motiu pel qual l'empresa va requerir la presència de

dos testimonis per deixar constància de l'acte pretès i de l'oposició de la treballadora. Ara bé, aquests dos testimonis tenien una relació de dependència amb l'empresari, per tant, no s'havien respectat les disposicions de l'article 92 esmentat i, per tant, l'acomiadament es va fer de forma indeguda.

Les resolucions dels tribunals ordinaris van considerar, substancialment, que allò que pretén aquesta formalitat és l'acreditació de la data de la notificació i la realitat d'aquesta notificació quan existeix un litigi sobre aquests elements, per tal com en aquesta causa la recurrent mateixa reconeix la notificació de la carta de comiat en el dia concret, aquesta circumstància no perjudica en cap moment la treballadora i per això no se li ha vulnerat cap dret.

Segons el parer d'aquesta part, si la resolució judicial conté contradiccions internes o errades lògiques i, en particular, si no està basada en el sistema de fonts normatives vigents en l'ordenament jurídic aplicables al cas, la resolució esdevé arbitrària i lògicament irracional.

Recorda que d'acord amb l'article 4 del Codi de relacions laborals esmentat, els manaments d'aquest Codi són imperatius i constitueixen uns mínims irrenunciables de compliment obligatori per a treballadors i empresaris. I, que aquest article, per la seva ubicació en el Codi esmentat, s'aplica a tots els aspectes de les relacions laborals i no només al contracte de treball.

Per consegüent, els tribunals tenen vedada la interpretació contra legem de les normes del Codi esmentat, cosa que fan les resolucions objecte de recurs quan consideren que malgrat no haver-se respectat les disposicions de l'article 92, l'acomiadament es va dur a terme de manera procedent.

No és que els tribunals ordinaris hagin efectuat una interpretació divergent de la Llei aplicable, sinó que han fet una mala aplicació de les disposicions aplicables i tampoc es tracta de si el resultat ha estat o no beneficiós per la recurrent, sinó que les resolucions resultants són objectivament contràries a la Llei, i en general a l'ordenament jurídic.

En aquest sentit, cita la jurisprudència del Tribunal Constitucional (causes 2006-22 i 25-RE i 2009-7-RE), i tot i que no es tracta de la matèria laboral, n'extreu que cal tenir present que les lleis processals contenen normes imperatives que no poden ser derogades per la voluntat de les parts i que allà on el legislador no ha fet cap distinció no és correcte introduir-ne una.

Així doncs, s'ha vulnerat el dret a la jurisdicció, perquè s'ha incomplert expressament i taxativament els requeriments formals imposats per la Llei, concretament les exigències de l'article 92 del Codi esmentat que s'han de seguir estrictament, que, a més, són clares i no necessiten cap interpretació. Afegeix que tanmateix, en cas de dubte en l'àmbit del dret laboral sempre s'ha de respectar el principi pro operario.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari les lesions invocades, que anul·li les resolucions objecte de recurs i que retrotregui les actuacions al moment processal de la causa que sigui precís i, en tot cas, que sigui anterior a la sentència del 27 d'octubre del 2011, a fi d'acordar-ne una altra que sigui respectuosa amb el dret a la jurisdicció, amb les disposicions aplicables al cas del Codi de relacions laborals i, finalment, amb la doctrina reiterada i unívoca de la Sala Civil mateixa en relació amb la imposició de les costes judicials en matèria laboral. Així mateix demana la suspensió dels efectes desfavorables de la sentència esmentada, en concret el pagament de les costes processals de l'adversa i que s'imposi el pagament de les costes processals en empara a aquella part.

El 7 de febrer del 2012, el Ministeri Fiscal va presentar un informe en què manifesta que de la lectura de les resolucions objecte de recurs es desprèn una valoració àmplia dels elements probatoris i dels arguments esgrimits per les parts, així com una aplicació lògica i motivada de l'ordenament jurídic, per tant, aquestes resolucions estan fonamentades.

Efectivament, s'exposa de forma detallada la raonabilitat de la interpretació dels articles 4 i 92 del Codi de relacions laborals, en particular pel que fa a la prova de la notificació de l'avís de comiat, especificant quina és la finalitat dels testimonis independents intervinents, la qual es correspon amb la necessitat de provar formalment l'existència de la notificació, circumstància aquesta reconeguda per la recurrent mateixa i, per tant, això no és objecte de cap controvèrsia entre les parts i per consegüent no requereix de cap prova.

Així mateix, s'exposa que el caràcter formal del requisit de la notificació no ve vulnerat per una indefensió material i no comporta considerar el comiat de conformitat amb les pretensions de la recurrent.

Per aquests motius, el Ministeri Fiscal demana la inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara per manca de contingut constitucional de les seves pretensions, d'acord amb l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

Fonaments jurídics

Primer

La recurrent al·lega una vulneració de l'article 10 de la Constitució per part de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia la qual, mitjançant la sentència del 27 d'octubre del 2011 i l'aute del 29 de novembre del mateix any, no s'hauria pronunciat de conformitat amb les exigències d'aquest article 10, concretament, en relació amb el dret a la jurisdicció i amb el dret a una decisió fonamentada en Dret.

D'acord amb la jurisprudència constant i reiterada d'aquest Tribunal (veg. per exemple el fonament jurídic únic de l'aute de l'1 de febrer del 2010, recaigut en la causa 2009-7-RE i el fonament jurídic tercer de l'aute del 3 de maig del 2010, recaigut en la causa 2010-4-RE), no li correspon comportar-se com un jutge del fons, un tercer grau de jurisdicció o un tribunal de cassació. Així doncs, el Tribunal Constitucional –en el marc de la invocació de l'article 10 de la Constitució– no té la tasca de substituir la seva interpretació a la dels jutges ordinaris: efectivament, es limita únicament a verificar que aquests jutges s'hagin pronunciat de manera motivada. Aquest és en particular el cas, a partir del moment en què es tracta de la interpretació de normes de naturalesa processal efectuada pels jutges ordinaris.

Segon

De l'examen del conjunt de les actuacions d'aquesta causa i, més particularment, de les decisions dictades per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia (sentència i aute), se'n deriva que la interpretació de les disposicions de les normes processals establertes en el Codi de les relacions laborals en matèria de comiat es basa no solament en una argumentació sòlidament motivada, sinó també, de manera evident, desproveïda de qualsevol caràcter arbitrari. Pel que fa concretament a l'argument d'acord amb el qual l'empresari no va respectar l'exigència formal relativa a les

modalitats del comiat, la interpretació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia (continguda en el fonament jurídic II de la sentència del 27 d'octubre del 2011 i en el fonament jurídic I de l'aute del 29 de novembre del 2011) demostra, de manera convincent, que "la forma no ha de prevaldre sobre les normes de fons". Una interpretació com aquesta que rebutja qualsevol formalisme excessiu, no és, per sí mateixa, incoherent o arbitrària.

En aquesta circumstància, dels elements que conformen aquesta causa se'n desprèn que cap dels drets fonamentals de la recurrent ha estat vulnerat en el marc del seu acomiadament. És important destacar que l'article 10 de la Constitució no pot servir de substitut processal a la inexistència de vulneracions substancials.

Sobre la base d'aquests diferents elements, se'n deriva que les decisions impugnades responen a les exigències de l'article 10.1 pel fet que estan "fonamentades en Dret" en la mesura que estan a bastament motivades i estan desproveïdes de caràcter arbitrari. Així doncs, el recurs d'empara és inadmissible a tràmit pel fet d'estar mancat de "contingut constitucional", d'acord amb el sentit que aquest Tribunal ha donat a aquesta causa d'inadmissió de l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional en el sentit que concorda amb aquell que s'ha donat en altres tribunals, com per exemple, el Tribunal Europeu dels Drets Humans.

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2011-42-RE interposat per la representació processal de la Sra. Rosa M. Ribó Bernaus contra la sentència del 27 d'octubre del 2011 i contra l'aute del 29 de novembre del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

Segon

Notificar aquest aute a la representació processal de la recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

Tercer

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 15 de març del 2012.

Pierre Subra de Bieusses Juan A. Ortega Díaz-Ambrona

President

Vicepresident

Carles Viver Pi-Sunyer Laurence Burgorgue-Larsen

Magistrat

